

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-12-02
Besvaras senast
2025-12-10 kl. 12.00

Till försvarsminister Pål Jonson (M)

2025/26:278 Möjlighet till tjänstgöring i hemvärnet

Sverige befinner sig i det mest allvarliga säkerhetspolitiska läget sedan kalla kriget. Rysslands fullskaliga invasionskrig mot Ukraina, det försämrade läget i Östersjöregionen och den ökade spänningen i vårt närområde har gjort att hotbilden mot Sverige är högre än på decennier. Försvarsmakten har därför ett akut behov av att växa, både kvantitativt och kvalitativt. Regeringen har satt ambitiösa mål om att kraftigt öka antalet hemvärnssoldater och har vid upprepade tillfällen understrukt att alla som är villiga och lämpade att bidra till Sveriges försvar är välkomna. Mot denna bakgrund framstår det som djupt problematiskt när motiverade och redan utbildade före detta soldater nekats tjänstgöring utan saklig grund eller ens en begriplig motivering.

Låt mig ta ett verkligt exempel: En före detta yrkessoldat med prickfri tjänstgöring inom Försvarsmakten fram till 2012 ansökte under 2024 om att återinträda genom tjänstgöring i hemvärnet. Personen genomgick säkerhetsprövning och säkerhetssamtal enligt gällande rutiner och blev formellt godkänd. Trots detta fick han, endast en vecka före planerad grundutbildning vid Västerbottensgruppen i juni 2025, ett mejl där det meddelades att han nekades plats med hänvisning till ”information som framkommit i säkerhetsprövningen”.

Efter upprepade kontakter med både Västerbottensgruppen och Militärregion Nord framkom att säkerhetsprövningen fortfarande var godkänd, att ingen ny information tillkommit och att nekandet alltså saknade faktisk grund i prövningen. När den sökande begärde ut handlingar som förklarade beslutet svarade Försvarsmakten att några sådana handlingar inte existerar och att myndigheten inte kommenterar ärendet ytterligare. Därmed har en utbildad, motiverad och säkerhetsmässigt godkänd före detta yrkessoldat nekats att tjänstgöra för Sverige – utan att få veta varför och utan möjlighet att överklaga eller bemöta beslutet.

Ett sådant agerande står i uppenbar strid med förvaltningslagens krav på saklighet, opartiskhet och motiveringsskyldighet. Det riskerar också att allvarligt skada förtroendet för hemvärnet och Försvarsmakten bland tidigare soldater som faktiskt vill ställa upp för landet i en tid då varje villig och kompetent individ är ovärderlig.

Mot bakgrund av ovanstående önskas försvarsminister Pål Jonson svara på

följande fråga:

Avser ministern att vidta åtgärder för att säkerställa att Försvarsmakten inte utan saklig och dokumenterad grund nekar motiverade och godkända före detta soldater tjänstgöring i hemvärnet samt att den som nekas tjänstgöring alltid får en skriftlig och överklagbar motivering i enlighet med förvaltningslagens krav på saklighet och opartiskhet?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann